

Sygn. akt II S 279/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Krakowiak

Sędziowie: SO Agnieszka Cholewa-Kuchta (sprawozdawca)

SO Anna Nowak

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi T. W.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa-Sródmieścia w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Sródmieścia w Krakowie do sygn. akt I C 1886/14/S z powództwa T. W. przeciwko M. F. (1), Z. F. i N. J. o zapłatę

postanawia:

1. stwierdzić przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Sródmieścia w Krakowie do sygn. akt I C 1886/14/S;
2. przyznać od Skarbu Państwa -Sądu Rejonowego dla Krakowa-Sródmieścia w Krakowie na rzecz T. W. kwotę 4.000,00 zł (cztery tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
4. zasądzić od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Krakowa-Sródmieścia w Krakowie na rzecz T. W. kwotę 240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
5. nakazać Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Sródmieścia w Krakowie zwrócić na rzecz T. W. kwotę 100,00 zł (sto złotych) uiszczoną tytułem opłaty sądowej od skargi.

SSO Agnieszka Cholewa-Kuchta SSO Ewa Krakowiak SSO Anna Nowak

UZASADNIENIE

Skarżący T. W. wniósł o stwierdzenie, że w toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie postępowaniu o zapłatę w sprawie do sygn. I C 1886/14/S doszło do przewlekłości postępowania na skutek bezczynności Sądu, przyznanie od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie sumy pieniężnej w wysokości 20.000,00 zł, zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych.

Swój udział w postępowaniu zgłosił Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, który wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy zważył :

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

W zakresie rozpoznania skargi w sprawie o sygn. akt I C 1886/14/S Sąd Okręgowy na podstawie analizy akt sprawy ustalił następującą sekwencję czynności procesowych:

- pozew T. W. przeciwko M. F. (2), Z. F. i N. J., o zapłatę kwoty 3.401,64 zł został wniesiony w dniu 04 stycznia 2013 r., lecz wpłynął do sprawy I C 1705/ 12/S o ustalenie istnienia stosunku najmu - z powództwa M. F. (1), przeciwko T. W. - w jednej kopercie (oryginał koperty k. 100 akt I C 1705/12/S) wraz z odpowiedzią na pozew w tej sprawie i został potraktowany na tym etapie jako załącznik do odpowiedzi na pozew zresztą pismo to wskazywało odpis pozwu wraz z pełnomocnictwem jako załącznik do tej odpowiedzi;
- w dniu 26 sierpnia 2013 r. wpłynął wniosek nowego pełnomocnika T. W. o wyłączenie sprawy o zapłatę ze sprawy o ustalenie istnienia stosunku najmu. Wówczas wezwano o zwrot akt udzielonych do sprawy VI C 705/12/S.
- ze sprawy I C 1705/12/S sprawa z powództwa T. W. została wyłączona zarządzeniem z dnia 30 października 2013 r. (k. 177);
- zarządzeniem z dnia 25 listopada 2013 r. zlecono dokonanie weryfikacji danych pozwanych w bazie PESEL i opłacenia pozwu, kolejnym zarządzeniem z dnia 11 grudnia 2013 r. Przewodniczący zarządził zwrot pozwu wobec jego wadliwego opłacenia (k. 34), odpis przedmiotowego zarządzenia został doręczony pełnomocnikowi pozwanego ze sprawy I C 1705/12/S r.pr R. W., pisma znajdującego się w aktach tamtej sprawy – złożonego na rozprawie w dniu 13 czerwca 2013 r. wynika, że r.pr. R. W. zmarł w dniu 03 czerwca 2013 r. (k. 148);
- z zapisku urzędowego sporządzonego w dniu 23 grudnia 2013 r. wynika, że pełnomocnik powoda – adv. A. L. telefonicznie poinformowała o śmierci poprzedniego pełnomocnika i wniosła o przesłanie jej wszelkiej korespondencji, informując jednocześnie, iż pełnomocnictwo zostało przedłożone do sprawy I C 1705/12/S (k. 36);
- w dniu 28 stycznia 2014 r. zarządzono doręczenie zarządzenia o zwrocie pozwu nowemu pełnomocnikowi powoda, informując go o przyczynach niezarejestrowania sprawy (k. 40);
- pismem z dnia 21 lutego 2014 r. pełnomocnik powoda poinformował o uiszczeniu brakującej opłaty od pozwu (k. 43);
- zarządzeniem z dnia 05 marca 2014 r. polecono sprawdzenie uiszczenia opłaty;
- zarządzeniem z dnia 11 kwietnia 2014 r. zarządzono rozpoznanie sprawy w postępowaniu upominawczym (k. 44). Nakaz zapłaty został wydany w dniu 6 maja 2014 r. (k.45).
- sprzeciwu pozwanych od nakazu zapłaty wpłynęły do akt w dniu 03 czerwca 2014 r. (k. 51-71);
- zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2014 r. zarządzono dołączenie dowodów doręczenia pozwany odpisów pozwu i nakazu zapłaty (k. 72);
- w dniach od 21 lipca do 25 sierpnia 2014 r. akta przedstawiono do wizytacji (k. 78);
- akta przedstawiono Sędziemu Referentowi ponownie w dniu 26 sierpnia 2014 r. (k.78), a zarządzeniem z dnia 17 września 2014 r. wezwano pozwanych do uzupełnienia braków formalnych sprzeciwów (k.80);
- zarządzeniem z dnia 02 listopada 2014 r. zarządzono dołączenie dowodów doręczenia wezwania z dnia 17 września 2014 r. (k.86);

- zarządzeniem z dnia 09 listopada 2014 r. wyznaczony został termin rozprawy na dzień 20 stycznia 2015 r. (k. 91);
- na rozprawie w dniu 20 stycznia 2015 r. pozwane N. J. i Z. F. złożyły wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych, na rozprawie podjęte zostało postępowanie dowodowe, a kolejny termin został wyznaczony na dzień 24 marca 2015 r. - celem przesłuchania świadka, na dzień 07 kwietnia 2015 r., celem przesłuchania stron i pozwanej Z. F. w miejscu zamieszkania (k. 154-155);
- kolejny termin wyznaczono na dzień 6 sierpnia 2015 r. (k. 194) – na rozprawie został dopuszczony dowód z opinii biegłego, po uiszczeniu zaliczki przez powoda wystosowano odezwę do biegłego w dniu 23 września 2015 r. (k. 203);
- biegła podjęła akta w dniu 14 października 2015 r. (k. 204), a zwróciła je wraz z opinią w dniu 30 listopada 2015 r. (k. 205);
- zarządzeniem z dnia 10 grudnia 2015 r. (k. 231) wyznaczono termin rozprawy na dzień 15 marca 2016 r. (zmieniony następnie (k. 233) na 8 marca 2016 r.) i zarządzono doręczenie opinii;
- w dniu 11 stycznia 2016 r. wpłynęły zarzuty pozwanego M. F. (1) do opinii, które zarządzeniem z dnia 20 stycznia 2016 r. (k. 240) przesłano biegłemu;
- biegła ustosunkowała się do zarzutów, w piśmie z dnia 23 lutego 2016 r., które wpłynęło do Sądu w dniu 2 marca 2016 r. (k. 242);
- na rozprawie w dniu 8 marca 2016 r. rozpoznano wnioski pozwanych Z. F. i N. J. o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, doręczono stronom odpowiedź na zarzuty, a pełnomocnik powoda złożył pismo procesowe zmieniające podstawę faktyczną powództwa, w związku z powyższym Sąd określił pozwanym 14 dniowy termin do ustosunkowania się do złożonego pisma (k. 253);
- zarządzeniem z dnia 12 marca 2016 r. zmieniono godzinę terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 19 kwietnia 2016 r. (k. 254);
- w dniu 25 marca 2016 r. wpłynęło pismo pozwanego M. F. (1) - ustosunkowujące się do zmienionej podstawy faktycznej powództwa, w tym rozszerzenia tej podstawy o część czerwca 2011 r., pozwany M. F. (1) zakwestionował wysokość odszkodowania za ten miesiąc, opinia biegłego nie mogła objąć tego okresu, gdyż nie był on dotąd przedmiotem sporu (k. 258-262), zarządzeniem z dnia 30 marca 2016 r. odpis tego pisma doręczono pozostałym pozwanym (k. 264);
- na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2016 r. powód złożył pismo procesowe, w którym podniósł zarzut potrącenia, uzasadniona została również zmiana podstawy faktycznej i nowy sposób uzasadnienia dochodzonej kwoty oraz wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (k. 267), Sąd postanowił określić pełnomocnikowi strony powodowej 7 dniowy termin do złożenia pisma procesowego, w którym sprecyzuje podstawę faktyczną powództwa, zaś pozwanym 7 dniowy termin do złożenia pisma procesowego, w którym ustosunkują się do zmienionej podstawy faktycznej – przy czym termin ten będzie liczony od dnia doręczenia pisma precyzującego strony powodowej (k. 270);
- w dniu 6 maja 2016 r. wpłynęło pismo procesowe powoda (k. 276) – odpis tego pisma został przesłany pozwanym – zgodnie z zarządzeniem z dnia 9 maja 2016 r.;
- w dniu 17 maja 2016 r. wpłynęło pismo procesowe pozwanego M. F. (1), a zgodnie z zarządzeniem z dnia 18 maja 2016 r. jego odpis został przesłany pozostałym pozwanym;
- odezwą z dnia 29 czerwca 2016 r. Sąd zlecił biegłej sporządzenie opinii uzupełniającej (k. 285);
- pismem z dnia 21 lipca 2016 r. biegła wniosła o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii w związku ze swoim urlopem do dnia 9 sierpnia 2016 r. (k. 287);

- rozprawa wyznaczona na dzień 23 sierpnia 2016 r. została odroczone na dzień 6 grudnia 2016 r. (z uwagi na pismo biegłej o przedłużenie terminu na sporządzenie opinii);

- opinia uzupełniająca wpłynęła w dniu 25 sierpnia 2016 r. (k. 291). Zarządzeniem z dnia 1 września 2016 r. zarządzono jej doręczenie stronom (k. 297);

- postanowieniem z dnia 11 października 2016 r. Sąd zawiesił postępowanie z uwagi na śmierć pozwanej Z. F. (k. 311).

W powyższym stanie sprawy nie budzi wątpliwości, że postępowanie Sądu Rejonowego jest dotknięte przewlekłością postępowania.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki określiła w art. 2 ust. 1 pojęcie przewlekłości postępowania, stanowiąc, że przewlekłość zachodzi wówczas, gdy postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne do rozstrzygnięcia sprawy, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenia dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron. Normatywna treść powołanego przepisu wskazuje zatem, że przewlekłość postępowania ma miejsce, gdy trwa ono ponad konieczność niezbędną do wyjaśnienia istotnych dla końcowego rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych i prawnych, leżących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. „Przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 roku, II S 28/10, KZS 2010/11/50). Zwłoka stanowi kwalifikowane, tj. zawinione opóźnienie, stąd nie każde więc przedłużenie czynności postępowania stanowi naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, który Sąd Okręgowy w pełni podziela, ustalenie „zaistnienia przewlekłości postępowania nie jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11 maja 2005 roku, II S 26/05, Lex nr 151808).

Analiza akt sprawy nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, że nie ma racji skarżący, że sprawa została zarejestrowana po prawie 10 miesiącach (299 dniach) od jej wpłynięcia do Sądu. Należy bowiem mieć na uwadze, że pozew w niniejszej sprawie nie został wniesiony osobno, ale jako plik dokumentów załączonych do odpowiedzi na pozew, dołączonych do sprawy I C 1705/12/S – złożony w dniu 08 stycznia 2013 r., tak też jako „załącznik” do pisma - odpowiedzi na pozew został wymieniony (k.73 akt I C 1705/12/S). Dodatkowo trzeba też wziąć pod uwagę, że pozew w ten sposób wniósł profesjonalny pełnomocnik, na którym spoczywał szczególny obowiązek prawidłowego wniesienia sprawy do Sądu. Powyższa zatem okoliczność nie może obciążać Sądu, albowiem pomyłka ta wynikała z działań powoda, podobnie jak i okoliczność, iż pomimo tego, że pozew został złożony przez profesjonalnego pełnomocnika, nie został on prawidłowo opłacony, co doprowadziło do jego zwrotu.

Niemniej jednak do rażącej i nie znajdującej uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy zwłoki doszło w okresach:

- pismo pełnomocnika powoda z informacją o wyłączenie sprawy o zapłatę wpłynęło w dniu 26 sierpnia 2013 r., a sprawa została wyłączona dwa miesiące później tj. dnia 30 października 2013 r.;

- pierwsze czynności w nowej sprawie zostały podjęte niemal miesiąc później tj. dnia 25 listopada 2013 r.;

- kolejnym „przeoczeniem Sądu” było nieodnotowanie udzielenia pełnomocnictwa nowemu pełnomocnikowi i w związku z powyższym ekspediowanie zarządzenia o zwrocie na adres nieżyjącego pełnomocnika;

- następnym okresem dotkniętym zwłoką było – złożenie pisma przez pełnomocnika z informacją o uiszczeniu brakującej opłaty od pozwu wraz z potwierdzeniem uiszczenia brakującej opłaty w dniu 21 lutego 2014 r., a mimo to Sąd wydał zarządzenie o dołączeniu kwitu, miesiąc później zarządzenie o przerejestrowaniu sprawy do Rep. Nc, w konsekwencji nakaz zapłaty został wydany dopiero w dniu 6 maja 2014 r. – czyli od uzupełnienia braków do wydania nakazu upłynęło ponad 2 miesiące;

- sprzeciw od nakazu zapłaty wpłynął w dniu 03 czerwca 2014 r., a wezwanie do uzupełnienia braków zostało wydane dopiero w dniu 17 września 2014 r. (Sąd Okręgowy miał na uwadze okres urlopowy Referenta i przedstawienie akt do wizytacji, jednak trzeba mieć na uwadze, że Referent przebywał na urlopie dopiero od 03 lipca 2014 r., a akta z wizytacji powróciły 25 sierpnia 2014 r.);

- wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego powód zgłosił w piśmie procesowym z dnia 20 stycznia 2015 r. – złożonym jako załącznik do rozprawy, Sąd natomiast dopuścił dowód z opinii biegłego na rozprawie w dniu 06 sierpnia 2015 r.;

- podczas rozprawy w dniu 19 kwietnia 2016 r. został dopuszczony dowód z opinii uzupełniającej, natomiast odezwa do biegłego została wystosowana dopiero pod koniec czerwca 2016 r.

Tych okresów przewlekłości postępowania nie można w żaden sposób usprawiedliwić. Powyższego nie zmieniają również okoliczności podniesione przez Prezesa Sądu Rejonowego w odpowiedzi na skargę tj. fakt przebywania Referenta na urlopie, czy zwolnieniu lekarskim, jak również okoliczność, że akta znajdowały się ponad miesiąc czasu w wizytacji. Nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, że do rażącej i nie znajdującej uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy zwłoki doszło w okresach w/w.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy stwierdził przewlekłość postępowania prowadzonego do sygn. akt I C 1886/14/S, na podstawie art. 12 ust. 2 w/w ustawy.

Kwota 20.000,00 zł żądana od Skarbu Państwa przez skarżącego jest rażąco wygórowana, mając na uwadze, że powód dochodzi kwoty znacznie niższej – 3.401,64. Dlatego też Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że kwota 4.000,00 zł będzie odpowiednią dla skarżącego z uwagi na zaistniałą przewlekłość postępowania biorąc pod uwagę czas trwania postępowania.

Na podstawie art. 12 ust. 4 w/w ustawy przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego na rzecz skarżącego kwotę 4.000,00 zł, uznając iż kwota ta jest adekwatna do stwierdzonego stopnia przewlekłości postępowania.

W przedmiocie kosztów niniejszego postępowania Sąd Okręgowy rozstrzygnął na zasadzie § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Wobec zasadności skargi co do zasady, zwrotowi w trybie art. 17 ust. 3 w/w ustawy podlegała opłata w kwocie 100 zł.

SSO Agnieszka Cholewa-Kuchta SSO Ewa Krakowiak SSO Anna Nowak